

PLA FORMATIU

Escola de Pastors i Pastores de Catalunya / 2027

1. Dades generals

Titulació	Títol propi de l'Escola de Pastors i Pastores de Catalunya
Branca de coneixement	Ramaderia extensiva i agroecologia
Durada total	1.028,5 hores: 388,5 hores de formació teoricopràctica + 640 hores validables de pràctiques en explotacions ramaderes
Període lectiu	De gener a novembre de 2027
Seu principal	Enviny (Pallars Sobirà)
Altres localitzacions	Tivissa, Moredo, Viladrau i finques ramaderes en actiu de Catalunya i el sud de França
Reconeixement	La formació està reconeguda pel Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació (DARPA) en el marc dels itineraris formatius vinculats a la incorporació agrària. El nombre d'hores acreditables dependrà de l'itinerari formatiu de cada persona.
Centre docent	Escola de Pastors i Pastores de Catalunya - Associació Rurbans

2. A qui va dirigida la formació

La formació s'adreça a persones amb vocació d'incorporar-se professionalment a la ramaderia extensiva, ja sigui impulsant un projecte propi o treballant per a tercers. Té una orientació especialment adequada per a persones interessades en projectes ramaders de petita i mitjana escala, en la gestió extensiva dels ramats i en oficis com el de pastor/a de muntanya.

El programa treballa principalment amb els sectors oví i cabrum, tot i que els coneixements i competències adquirits són aplicables a altres sistemes de ramaderia extensiva.

3. Objectius i competències

L'objectiu general és proporcionar a l'alumnat els coneixements, les habilitats i l'experiència pràctica necessaris per desenvolupar-se professionalment en el sector ramader extensiu amb autonomia i criteri, des d'una perspectiva agroecològica, econòmicament viable i vinculada a la gestió sostenible del territori.

Les accions formatives s'orienten al desenvolupament de dos grans tipus de competències:

- **Competències personals i professionals:** responsabilitat, capacitat d'adaptació, iniciativa, treball en equip, organització, resolució de problemes i habilitats necessàries per al desenvolupament de l'ofici de ramader/a i pastor/a.
- **Competències tècniques:** coneixements i habilitats específiques per al maneig dels animals i de la finca, l'alimentació, la sanitat, la gestió dels recursos pastorals, la transformació, la silvopastura i la gestió econòmica de l'explotació.

4. Organització i metodologia de la formació

La formació combina un bloc teoricopràctic de 388,5 hores amb un bloc de 4 mesos de pràctiques en explotacions ramaderes, equivalent a 640 hores validables. El curs s'estén de gener a novembre i alterna períodes intensius de formació amb estades en finca.

La metodologia té un enfocament eminentment pràctic i professionalitzador. Combina sessions teòriques, tallers, resolució de casos, pràctiques amb animals, visites a explotacions i activitats de camp. Es prioritza el contacte directe amb la realitat del sector i l'aplicació dels coneixements en situacions vinculades al funcionament quotidià de les explotacions ramaderes.

La docència és impartida principalment per professionals vinculats directament al sector -ramaders i ramaderes, pastors i pastores, veterinaris i veterinàries, personal tècnic de l'Administració i especialistes en les diferents matèries-, amb l'objectiu d'apropar a l'alumnat coneixements tècnics, experiències professionals i diferents models de desenvolupament de l'activitat.

Calendari del bloc teoricopràctic

Mòdul	Dates (2027)	Localització	Hores
I. Conceptes bàsics	18 de gener - 12 de febrer	Enviny	134
II. Manteniment de finca	10 - 14 de maig	Enviny	33,5
III. Alimentació animal	17 - 21 de maig	Enviny	33,5
IV. Silvopastura	24 - 28 de maig	Tivissa	33,5
V. Maneig i sanitat animal	31 de maig - 4 de juny	Enviny	33,5
VI. Muntanya	7 - 12 de juny	Enviny i Moredo	41
VII. Conducció amb gossos	23 - 24 de setembre	Viladrau	12,5
VIII. Transformació	27 de setembre - 1 d'octubre	Enviny	33,5
IX. Gestió d'empresa agrària	4 - 8 d'octubre	Enviny	33,5

Les hores indicades inclouen les activitats de seguiment previstes. Les dates i localitzacions poden experimentar modificacions per necessitats organitzatives o logístiques.

5. Bloc teoricopràctic: Continguts, seguiment i avaluació

El curs és dinàmic i s'adapta cada any a la realitat de l'alumnat i del sector. Els continguts següents defineixen l'estructura formativa de referència de l'edició 2027 i poden experimentar ajustos puntuals sense alterar els objectius ni la càrrega lectiva global.

Bloc teoricopràctic I. Conceptes bàsics sobre la ramaderia extensiva

Mòdul I. Conceptes bàsics (134 h lectives)

Objectiu: Donar una visió general del sector i els coneixements necessaris per al desenvolupament de l'activitat, i homogeneïtzar el grup classe per partir d'una base comuna de coneixements.

Continguts
Situació de la ramaderia extensiva
Principis de l'agroecologia
Nova pagesia i relleu agrari
Instal·lacions i maquinària
Maneig i gestió de la finca
Bases de l'alimentació en rumugants
Sanitat animal i sanejament
Reproducció
Races, aptituds i races autòctones
Accés i propietat de la terra
Introducció a la PAC
Gestió holística de la finca
Fertilitat i fertilització en producció ecològica
Introducció a l'elaboració de formatges
Elaborats carnis
Normativa i disseny de formatgeries
Introducció al treball amb gossos d'atura
Convivència amb la fauna salvatge
Noves tecnologies
Pràctiques amb animals

Bloc teoricopràctic II. Conceptes avançats sobre la ramaderia extensiva

Objectiu: aprofundir en coneixements i habilitats cabdals per al desenvolupament professional de l'activitat ramadera extensiva.

Mòdul II. Manteniment de finca (33,5 h lectives)

Continguts
Tècnica de pedra seca
Iniciació a l'ús de la motoserra
Iniciació a l'ús de la desbrossadora
Iniciació a la soldadura
Visió global de la finca: aigua i tancaments

Mòdul III. Alimentació animal (33,5 h lectives)

Continguts
Aliments i nutrients
Recursos i aprofitaments farratgers
Alimentació i salut dels animals
Patologies lligades a l'alimentació
Cultius farratgers i rotacions

Mòdul IV. Silvopastura (33,5 h lectives)

Continguts
Introducció a la silvopastura
Ecologia del foc
Treballs forestals
Alimentació en sistemes silvopastorals
Pastura dirigida
Infraestructures
Relació amb l'Administració
Valor afegit dels productes silvopastorals

Mòdul V. Maneig i sanitat animal (33,5 h lectives)

Continguts
Bases holístiques de la sanitat animal
Teràpies naturals en ramaderia: bases i fonaments

Continguts
Fitoteràpia: usos i aplicacions en ramaderia
Identificació de plantes d'ús fitoterapèutic
Elaboració de remeis fitoterapèutics
Homeopatia: usos i aplicacions en ramaderia
Avaluació de l'estat dels animals en finca i indicacions de tractament

Mòdul VI. Muntanya (41h lectives)

Continguts
Agrupaments de muntanya: funcionament i idiosincràsia
Diagnòstic pastoral adaptat
Meteorologia
Orientació
Primers auxilis en ambients remots
Tècniques de supervivència a muntanya
Instal·lació i funcionament de mesures de prevenció
Els gossos a muntanya

Mòdul VII. Conducció del ramat amb gossos (12,5 h lectives)

Continguts
Història i orígens dels gossos pastors actuals
Tipus de gossos pastor i característiques d'un bon gos de treball
Tria i elecció de cadells
Etapes de desenvolupament del gos
Creació d'un bon sistema de comunicació
Educació i preentrenament
Maneig del gos de treball en l'explotació
Pràctica amb gossos pastor

Mòdul VIII. Transformació (33,5 h lectives)

Continguts
Transformació de llet
Maduració de formatges
Requeriments sanitaris per a la transformació
Normativa i traçabilitat

Mòdul IX. Gestió de l'empresa agrària (33,5 h lectives)

Continguts
Identificació del projecte i de la persona emprenedora
Estructura i organització interna dels projectes ramaders
Memòria descriptiva de l'explotació
Pla de recursos humans i pla jurídic i fiscal
Pla de màrqueting i comercialització
Tràmits per obrir una nova explotació i cessions
Assegurances agràries
Sostenibilitat dels projectes ramaders
Successions
Ajuts a noves incorporacions
Pla econòmic i viabilitat del projecte
Experiències viables de petita pagesia

Seguiment i avaluació de la teoria

L'avaluació forma part del procés d'aprenentatge i té com a objectiu valorar l'assoliment dels coneixements, habilitats i competències treballades al llarg del curs. Per superar la formació cal obtenir una valoració favorable tant del bloc teoricopràctic com del bloc de pràctiques.

L'avaluació del bloc teoricopràctic s'adapta a les característiques de cada mòdul i pot combinar diferents instruments: proves de coneixements, resolució de casos pràctics, exercicis aplicats, presentacions, treballs individuals o en grup i avaluació continuada de les activitats pràctiques.

La modalitat concreta d'avaluació de cada mòdul es comunica a l'alumnat durant el curs i es pot adaptar a les característiques dels continguts i de les activitats formatives programades.

6. Bloc pràctic. Pràctiques en explotacions ramaderes i estives

Durada: 4 mesos de pràctiques, equivalents a 640 hores validables.

Objectiu: experimentar el dia a dia d'una explotació ramadera, aplicar els coneixements adquirits durant els blocs teoricopràctics i avançar progressivament en l'adquisició de competències professionals i autonomia. Les pràctiques són obligatòries, tenen una finalitat exclusivament formativa i no són remunerades. L'alumnat s'integra en el funcionament quotidià d'una explotació i s'adapta al seu ritme, organització i necessitats. L'Escola gestiona l'assignació de finques buscant el millor encaix possible entre els objectius de l'alumnat, el model productiu que vol conèixer i la disponibilitat de les explotacions col·laboradores. Aquest encaix no sempre pot ser exacte.

Seguiment i avaluació de les pràctiques

El bloc de pràctiques disposa d'un sistema específic de seguiment i avaluació en el qual participen l'alumne/a, el/la formador/a de la finca i l'equip tècnic de l'Escola.

Durant l'estada es realitzen seguiments per valorar l'adaptació de l'alumnat a la finca, les tasques desenvolupades, el grau d'autonomia assolit, l'adquisició de competències, l'actitud davant del treball i l'evolució general del procés formatiu. El seguiment inclou, com a mínim, una valoració inicial i una valoració final de l'estada.

L'alumnat ha de mantenir actualitzat el llibret de pràctiques, que funciona com a eina de registre i seguiment. Hi queden recollides periòdicament les activitats desenvolupades, els aprenentatges realitzats i les valoracions corresponents de l'alumne/a i del/la formador/a.

L'avaluació final de les pràctiques té en compte el conjunt del procés formatiu i, especialment, la progressió de l'alumnat, la capacitat per desenvolupar les tasques pròpies d'una explotació ramadera, el grau d'autonomia adquirit i l'assoliment de les competències professionals treballades durant l'estada. Per això es comptarà amb una valoració per part del formador/a de pràctiques.

7. Requisits per superar la formació

Per obtenir el títol propi de l'Escola de Pastors i Pastores de Catalunya cal:

- Obtenir una valoració favorable del bloc teoricopràctic.
- Obtenir una valoració favorable del bloc de pràctiques en explotacions ramaderes.
- Registrar, com a mínim, un 80 % d'assistència a la formació teoricopràctica.
- Registrar, com a mínim, un 90 % d'assistència a les pràctiques